

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ
ĮSTATYMO NR. XIII-2166 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS REKLAMOS ĮSTATYMO NR. VIII-1871 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ ĮSTATYMO NR. I-891 13
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGAUS
EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043 11 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 19 straipsnio, Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 12 straipsnio, Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 13 straipsnio ir Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų (toliau kartu – įstatymų projektai) rengimą paskatino situacija, kai dėl skirtingai (fragmentiškai) išorinės reklamos įrengimą reglamentuojančių teisės aktų praktikoje susiduriama su klausimais, ar galima įrenginėti išorinę reklamą keliuose (gatvėse).

Pažymėtina, kad dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatų savivaldybės susiduria su joms priskirtų funkcijų – leidimų išorinei reklamai įrengti išdavimo įgyvendinimo problematika, kai išorinė reklama įrengiama valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose. Valstybinės reikšmės kelių valdytojas, vadovaudamasis Reklamos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punkto, Kelių įstatymo 13 straipsnio 2 ir 3 dalies ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatomis, savivaldybėms nurodo atitinkamai imtis veiksmų pašalinti jau įrengtą išorinę reklamą arba neišduoti leidimų išorinei reklamai įrengti, kai išorinė reklama įrengta arba numatoma įrengti valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonoje.

Vienas iš savivaldybės finansinių išteklių – įstatymu nustatytos vietinės rinkliavos, todėl įstatymų nuostatų nesuderinamumas apriboja Reklamos įstatymu priskirtų savivaldybių funkcijų vykdymą – išduoti leidimus išorinei reklamai ir vietinės rinkliavos už šių leidimų išdavimo surinkimo į savivaldybės biudžetą įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektas parengtas siekiant vienodo ir aiškesnio išorinės reklamos kelių apsaugos zonose teisinio reglamentavimo.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies nuostatomis, specialiąsias žemės naudojimo sąlygas nustato šis įstatymas. Kituose įstatymuose nustatyti kiti ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimai nelaikytini specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis, todėl teisės aktų pakeitimais siekiama išorinės reklamos kelių apsaugos zonose specialiuosius reikalavimus nustatyti viename teisės akte – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, o Reklamos įstatyme ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme būtų pateikiamos atitinkamos nuorodos, kaip kad dabar nustatyta Kelių įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje.

Atkreiptinas dėmesys, kad reikalavimus reklamos įrengimui keliuose (kaip statinyje) ar virš jo siūlytina nustatyti Reklamos įstatyme, o Kelių įstatyme, Saugaus eismo automobilių kelių

įstatymuose pateikiant nuorodą į jį.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo narys Justinas Urbanavičius.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu išorinės reklamos įrenginių įrengimas kelių apsaugos zonose (taip pat ir prie gatvių miesto ar kaimo gyvenamosiose teritorijose) yra draudžiamas pagal SŽNSĮ 19 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas, kuriomis nustatyta, kad *„kelių apsaugos zonose draudžiama įrengti išorinę reklamą“*.

Reklamos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje išorinė reklama apibrėžta kaip reklama, kurios įvairios specialios ir pritaikytos pateikimo priemonės yra ne patalpose. Išorinė reklama taip pat laikoma: 1) reklama, kurios pateikimo priemonės yra patalpose (vitrinose, langų ir (arba) durų vidinėse pusėse), tačiau ji yra matoma iš lauko pusės; 2) iškaboje pateikiama informacija. Reklamos įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatytas išorinės reklamos draudimas keliuose, virš kelių, kelių juostose ir apsaugos zonose, taip pat gatvėse ir prie jų, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemones, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, kelti pavojų eismo dalyviams.

Kelių įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad *„draudžiama įrengti išorinę reklamą keliuose, virš kelių, kelių juostose. Gatvėse ir prie jų įrengti išorinę reklamą draudžiama, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemones, pabloginti matomumą eismo dalyviams, kelti pavojų eismo saugumui“*, o šio straipsnio 3 dalyje pateikta nuoroda į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą nurodant, kad *„Specialiosios žemės naudojimo sąlygos kelių apsaugos zonose nustatytos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.“*

Atkreipiamė dėmesį, kad kelio apsaugos zona nustatoma priklausomai nuo kelio reikšmės į abi puses nuo kelio briaunų, todėl kelio juosta patenka ir į kelio apsaugos zoną.

Taip pat Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad *„Reklamos įrengimo keliuose, virš kelių, kelių juostose ir jų apsaugos zonose, taip pat gatvėse ar prie jų, reikalavimus ir ribojimus nustato Reklamos įstatymas. Reklama, įrengta pažeidžiant nustatytus reikalavimus, turi būti nuimta, nugriauta ar išardyta jos savininko arba įrengusių asmenų lėšomis, neatlyginant nuostolių.“*

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo pakeitimo projektu siūloma patikslinti išorinės reklamos įrenginių įrengimo reikalavimus kelių apsaugos zonose, nurodant, kad kelių apsaugos zonose draudžiama įrengti išorinę reklamą, išskyrus išorinę reklamą prie gatvių, kuri įrengiama vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro nustatyta tvarka gavus kelio savininko ar valdytojo pritarimą (derinimą) projektui ar numatomai veiklai.

Įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad Kelių apsaugos zonose, Teritorijų planavimo įstatyme, Statybos įstatyme ar Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro nustatyta

tvarka gavus kelio savininko ar valdytojo pritarimą (derinimą) projektui ar numatomi veiklai, leidžiama statyti, rekonstruoti statinius ar įrengti įrenginius, išskyrus pastatus, kurių statyba nėra draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, taip pat laikinus sniegą sulaikančius įrenginius rudens, žiemos ir pavasario laikotarpiais.

Pažymime, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. 4-670 „Dėl Išorinės reklamos įrengimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Išorinės reklamos įrengimo taisyklių 2.1 papunkčiu, reklaminis įrenginys – speciali išorinės reklamos pateikimo priemonė (stendas, skydas, stulpas, vitrina ir pan.).

Siūloma, kad išorinės reklamos įrenginiai kelių apsaugos zonoje šalia gatvių būtų įrengiami vadovaujantis reikalavimais, nustatytais Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-353 „Dėl Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo patvirtinimo“, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip.

Tikimasi, kad naujas teisinis reguliavimas leis išvengti interpretacijų dėl skirtingų teisės aktų nuostatų taikymo išduodant leidimus išorinės reklamos įrenginiams kelių apsaugos zonose prie gatvių, esančių miesto ar kaimo gyvenamosios vietovės teritorijoje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymų nuostatos neturės neigiamų pasekmių ekonomikai, socialinei aplinkai ar viešajam administravimui.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priimti įstatymai kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Priimtų įstatymų įgyvendinimas gali turėti teigiamą poveikį verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymus reikės patikslinti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-353 „Dėl Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašą.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo

reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte neapibrėžiama naujų sąvokų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Naujų įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymams įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų įstatymui įgyvendinti nereikės. Įgyvendinant įstatymų nuostatas valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų sutaupyta nebus.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.
Nėbuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis
„kelio apsaugos zona“, „išorinė reklama“, „specialiosios sąlygos“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia
Seimo narys

Justinas Urbanavičius